

נפגעתם בתאונה? סבלנות ומודעות לזכויותיכם שוות כסף רב

תאונות דרכים יכולות לגרום יותר מפגיעות גופניות שגראות לעין. לאחרונה הכיר בית המשפט בכך שהטראומה מהתאונה גורמת להתפרצות מחלות כמו מחלת היאפים, המאופיינת בעייפות כרונית

18:51 | 2/2/2010 רותם סלע

זה יכול לקרות לכל אחד, לעתים במיוחד לאנשים מלאי אנרגיה, המכורים לעבודתם ורגילים לחיים במסלול מהיר ומלחיץ, שפשוט כבים ברגע אחד. מחלת היאפים, המכונה גם תסמונת העייפות הכרונית, היא אחת התסמונות הנפוצות והמדוברות של הדור הנוכחי, והיא מלווה בחוסר חשק כללי, חוסר עניין, חום וצורך תמידי בשינה.

למרות שהמחלה אינה מוכרת לחלוטין, בתי המשפט עשויים להכיר בהתפרצות כתוצאה מתאונת דרכים. אם נפגעתם בתאונת דרכים קחו אוויר, הצטיידו בסבלנות, באורך רוח ובחווה דעת רפואיות והתכוננו להליך ארוך מול חברת הביטוח. התעכבות על פרטים, ערנות ומודעות לזכויותיכם עשויות להשתלם.

האנשים הלוקים במחלה נאלצים פעמים רבות לקטוע קריירה מצליחה לטובת חיי בטלה מדכאים לתקופה העשויה להימשך שנים ארוכות. לתסמונת - שממנה סובלים מאות אלפי אמריקאים ואלפי ישראלים - אין סימנים קליניים מובהקים, והיא מאובחנת בעיקר בשל הסימפטומים שלה.

בתי המשפט בישראל כבר הכירו בהתפרצות המחלה כאירוע שנגרם בשל תאונת דרכים, והורו לשלם פיצויים לנפגעים. כך, למשל, אדם צעיר שחווה תאונת דרכים וסבל מתשישות כרונית זכה לפיצוי של למעלה משני מיליון שקל, על רקע הקשר שנמצא בין התאונה להופעת התסמונת ולאחוזי הנכות בשל מצבו.

ככלל, לחץ, טראומה ותעוקה נפשית הנגרמים בשל תאונות דרכים עשויים להוות זרז להתפרצות או להחמרה של שורת מחלות ארוכה, הכוללת מלבד עייפות כרונית מחלות דוגמת סוכרת וזאבת.

הדרך לפיצוי

אחת הפעולות השכיחות הננקטות לאחר תאונת דרכים היא בדיקה אצל רופא, המאבחן אם נגרמו נזקים גופניים כלשהם בשל התאונה. רגל שבורה, כאבי צוואר, כאבי גב ונזקים אורתופדיים אחרים הם הפגיעות שאותן קל לאבחן ולקשור לתאונה, וכך לקבל פיצוי מחברת הביטוח או מהגורם האשם בה.

על-פי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, אדם הנפגע בתאונה זכאי לפיצויים מהחברה שמבטחת את הרכב שבו נסע, או מהחברה המבטחת את הרכב שפגע בו, במקרה שהוא הולך רגל. במקרה שבו לנפגע היה רכב מבוטח, הוא יכול לתבוע את חברת הביטוח.

אולם במקרה שהרכב לא מבוטח כחוק, או כשהנהג לא מבוטח כחוק, יכול הנוסע לתבוע את חברת קרנית. החברה מפצה נפגעים במקרים שבהם אין לפוגע או לרכב כיסוי ביטוחי. התביעה יכולה להסתיים במשא ומתן מחוץ לכותלי בית המשפט או לאחר הגשת תביעה משפטית.

במקרה שהנפגע החליט בסופו של דבר להגיש תביעה, צפוי הנפגע לעמוד בבדיקה של מומחה חיצוני שאותו ממנה בית המשפט. במקרה שבו הכיר המומחה בנזק יפצו קרנית או חברת הביטוח את המבוטח בסכומים העשויים לנוע מאלפי שקלים בודדים למאות אלפים ולעיתים אפילו למיליוני שקלים בגין הנזקים שנגרמו לו.

אלא שלא כל הנזקים הגופניים צצים סמוך להתרחשות התאונה, וחלקם עלולים להתגלות רק כעבור חודשים רבים. "פעמים רבות הנפגע עצמו איננו קושר בין המחלה או התסמונת שממנה הוא סובל לבין התאונה, למרות שמומחה יוכל לקשור בין הדברים, ובעקבות כך ייפסק לו פיצוי", אומר עו"ד נתן רון, מומחה בתביעות רשלנות רפואית ונזיקין ושותף במשרד רון-פסטינגר.

רון ממליץ על סדרת פעולות שכדאי לכל נפגע בתאונת דרכים לנקוט. ראשית, לדבריו, לאחר מעורבות בתאונה ובמקרה שחשים במיחושים כלשהם מומלץ לסור במהירות האפשרית לרופא. "ככל שהפנייה לרופא תהיה מהירה יותר, החשד שהנפגע ייחס לתאונה מיחושים ופגיעות שאינן קשורות בה - יהיה קטן יותר", אומר רון. "יש להמשיך ולבקר אצל הרופא, להתלונן כאשר יש סיבה ולדאוג שהוא יתעד את התלונות למקרה של תביעה עתידית".

ככלל, רצוי לא למהר ולחכות עם התביעה של חברת הביטוח. רון ממליץ לחכות עד שנה מיום התאונה, כדי לוודא שלא צצים מיחושים העשויים גם הם להיות קשורים לתאונה. במסגרת הפגיעות שעליהן ניתן לקבל פיצוי מצויים לא רק נזקים אורתופדיים אלא שלל פגיעות מתחומים שונים: "פגיעות עיניים, אוזניים, פגיעות ראש ונזקים נפשיים של פוסט טראומה שיצוצו חודשים לאחר התאונה", מפרט רון וממליץ לשמור על ערנות.

בתוך שלל התסמונות והמחלות תסמונת התשישות הכרונית היא מיוחדת, בשל הבעייתיות הקיימת באבחון מדויק וחד-משמעי שלה. עם זאת, היא נגרמת בשל שילוב של זיהום ויראלי ולחץ, כך שבמקרה שהאדם סובל מתסמיני המחלה ניתן לעתים לקשור בין הלחץ שנגרם לו בשל התאונה להופעת המחלה.

"האבחון של התשישות הכרונית עצמה הוא תהליך ארוך שבו מצטברת שורה של סימפטומים מתמשכים והופכת לאבחנה, ולפיכך קשה פעמים רבות לפוגע כמו גם לרופא לקשור בין התשישות הכרונית לבין התאונה", מסביר רון.

תסמונת נוספת הנעדרת סימנים קליניים חד-משמעיים היא הפיברומיאלגיה. תסמונת זו, הגורמת כאבים ברקמות הרכות, בשרירים, בעצמות ובפרקים, עשויה גם היא להשפיע לרעה על התפקוד התעסוקתי ומוכרת ככזו העשויה להתפרץ על רקע תאונה. גם כאן, כמו במקרה של התשישות הכרונית, ממליץ רון על ערנות, תיעוד ועדכון מתמיד של הרופא המטפל כדי לוודא כי אכן מדובר בתסמונת ושיהיה אפשר במידת הצורך להוכיח בבית המשפט את הקשר בין המחלה ובין תאונת הדרכים.

לאחר שחלפה שנה מהתאונה ולאור ממצאים רפואיים המעידים על פגיעה, הכוללים תיעוד שאותו ערך החולה, עלול להגיע שלב התביעה מחברת הביטוח העשויה להגיע לפתחו של בית הדין. אז צפוי השופט להתרשם, לטובה או לרעה, מאיכות טענותיו של הנפגע. במקרה שהשופט סבור כי יש ממש בטענותיו של הנפגע, הוא צפוי להעמידו לבדיקה של מומחה חיצוני, שאותו ימנה בית המשפט.

הזירה המשפטית

לרשות הרופא המומחה יעמדו המסמכים הרלוונטיים, המפרטים את מצבו של הנפגע לפני התאונה ואחריה, וייתכן שהוא אף יבקש מהנפגע לעבור שורה של בדיקות רפואיות רלוונטיות שיסייעו לעמוד על חומרת מצבו.

פסיקתו של המומחה איננה קשורה אך ורק בהוכחת ההקשר הסיבתי בין הפגיעה לתאונה, אלא גם לחומרתה. הפיצוי לנפגע עשוי להשתנות משמעותית, על-פי אחוזי הנכות ועל-פי סיווג הנכות כזמנית או קבועה.

"הסיפור איננו נגמר גם במקרה שבו הרופא המומחה לא צידד בעמדתו של הנפגע", אומר עו"ד אהוד בן ארי, מומחה לדיני נזיקין. "במקרה שבו בית המשפט מסכים, ניתן להיעזר במומחה פרטי שיתקוף את חוות הדעת שנתן המומחה שמינה בית המשפט, וידרוש ממנו הבהרות על רקע העמדה שנקט".

ההליך הרפואי והמשפטי הנדרש כדי להוכיח את הנזק הנגרם בתאונת דרכים, ובפרט נזק רפואי הנגרם בשל מחלה הפורצת בעקבות טראומה, הוא ארוך ולעתים מייגע. לפיכך, ישנם להערכת בן ארי נתבעים רבים שלא מימשו את זכויותיהם.

"במקרה שבו הושגה פשרה או ניתן פסק דין, במקרה של תביעה משפטית, לא ניתן לקבל פיצוי נוסף", מציין בן ארי. "עם זאת, כל אותם נפגעים שלא תבעו את המגיע להם וסובלים מנזקים הנובעים מתאונת דרכים יכולים לתבוע במקרה שלא עברו עדיין 7 שנים מאז התאונה".

הסיכויים לפיצויים הולכים ויורדים ככל שהזמן עובר, מציין בן ארי. אולם למרות זאת, הוא מדגיש, הזכויות של הנפגעים עדיין תקפות ועומדות, וייתכן מאוד שכדאי לפנות ולדרוש אותן.